
پایان یک رؤیا
(مرد خدا از دیدگاه مسلمانان)

مؤلف: عبدالرزاق عیدترین

تریز، عبدالرشید، ۱۳۴۷ -
پایان یک رویا: (مرگ از دیدگاه مسلمانان) // مولف عبدالرشید تریز.
تهران: نشر احسان، ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۲۲۰-۹

پیدا شدن: کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر: مرگ از دیدگاه مسلمانان.

موضوع: مرگ - جنبه های مذهبی -- اسلام

Death -- Religious aspects -- Islam

معاد (Islam) (res. aspects)

رده بندی کنگره: ۲۶۰۷۲/۲۲/۲۲

رده بندی دیویی: ۲۶۰۷/۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۶۸۲

تهران، خیابان انقلاب، روزنامه خراسان، پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶.

www.nashrehsan.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

پایان یک رویا

(مرگ از دیدگاه مسلمانان)

مؤلف: عبدالرشید تریز

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: چاپ مهارت

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۲۲۰-۹

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه.....
۱۵.....	فصل اول: آخرین فرصت نوبه.....
۵۵.....	فصل دوم: عملکرد خویشاوندان از ار حال.....
۸۹.....	فصل سوم: تعزیت اسلامی.....
۱۰۵.....	فصل چهارم: تمنای مرگ.....
۱۲۵.....	فصل پنجم.....
۱۳۱.....	معاد در پرتو عقل.....

مقدمه

«الحمد لله رب العالمين والعاقبه للمتقين و الصلوه والسلام على خير خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعين» ا بعد.

اسلام آمد تا بشریت را از سیاه چال جهل و شرک به سوی روشنائی و سعادت رهنمون شود، و ابرهای تیره و تاریک است و ضلالت را از سپهر اندیشه‌ی بشر کنار زند تا آفتاب فروزان تعقل و تعلیم نورافشایی نماید و انگشا باشد.

قرآن در عصر توحش و جاهلیت بشر نازل شد تا برناه‌ی زندگی آنان باشد و آنها را از ظلمت، ضلالت و بربریت به سوی اخلاق و مدنیت هدایت نماید.

﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾ (ابراهیم: ۱)

و قرآن کریم این منشور جاویدان الهی، این قانون اساسی مسلمانان همچون خون در رگ‌های پیروانش جریان یافت و مونس و همدم آنان گشت. صحابه‌ی کرام در آموزش و فراگیری آن گوی سبقت را از دیگران ربودند و پیشتاز میدان شدند. ایشان تا آن حد سعی و تلاش داشتند که حتی اطفالشان با کلمات قرآن زبان به گفتار بگشایند و نخستین الفاظی که بر زبان جاری می‌سازند آیات قرآن باشد و

آنچنان تأثیری بر روح و روان، بر جسم و جان، فکر و اندیشه، احساسات و عواطف و در یک کلام قلوب آنان نهاد که تمام افکار و اندیشه‌هایشان، گفتار و کردارشان را برآن منطبق ساختند و ذره‌ای از دستورات آن تخطی نمودند و نتیجه‌اش آن شد که آن انسانهای بدوی و بادیه‌نشین و بدور از تمدن به انسانهایی توسعه یافته و متمدن و با فره‌نگ تبدیل شدند و مدینه‌ی فاضله‌ای را پدید آوردند و تمدنی را بنیاد نهادند که هزار در هر همچون آن را نژاده و چشم جهان همانند آن را ندیده بود.

اما متأسفانه رفته رفته قرآن، شالوده‌ی اسلام از بطن زندگی مسلمانان به حاشیه رانده شد و نگر بار ابره‌های تیره و تاریک بر سهر اندیشه، سایه‌ی شوم خود را گسترانند. و اسلام با آن سادگی و پیراستگی و آن قوانین کاربردی و ساده به مجموعه‌ای از قوانین سخت و بی‌سازمان تبدیل شد که در لابلای کتابهای قطور و چند جلدی و با اصطلاحات مبهم، دستورالعمل به محققان نسیان رفت و از دسترس عموم خارج گشت و تصویری بس وحشتناک بر افکار و اذهان پدید آمد که گویی ابداً اسلام را با دنیای مردم هیچ کاری نیست و فقط در نماز و روزه خلاصه می‌شود. در حالیکه اسلام آمده بود تا دنیای مردم را سامان بخشد و دنیا را سامان بخشید و آنگاه که زندگی دنیوی در سایه‌ی قوانین الهی شکل گرفت، خود بخود درست خواهد شد.

اسلام عملاً از زندگی مسلمانان رخت بر بست و حتی آنانکه داند رمامداری اسلام را دارند و خویشتن را پیشوا و پیشنماز مردم می‌دانند هم از روح مردم آگاهی عمیق و دقیقی ندارند و تا زمانی که قرآن دیگر بار همدم مسلمانان نگردد و احکام اسلام در زندگی عملی ما پیاده نگردد دستیابی به مجد و عظمت که هیچ دسترسی به سعادت و خوشبختی هم محال می‌نماید.

﴿وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا﴾ (فرقان: ۳۰)

یکی از بخش‌هایی که از اسلام مهجور و متروک مانده، بحث مرگ و احکام آن است.

مرگ همزاد زندگی است و زندگی یک نعمت بی‌بدیل الهی است که به انسان عطا شده است. نعمتی بس گرانسنگ و بی‌نظیر که نه می‌توان آن را به زر خرید و نه می‌توان به رزق از کسی گرفت و برای خویش ذخیره نمود. آری! بدون رضایت و موافقت ما، ما را به دنیا می‌آورند و باز بدون رضایت و موافقت ما، ما را از این دنیا خواهند برد.

به راستی که ایشار نرو، آن زندگی سرانجام در دره‌ی هولناک مرگ فرو می‌ریزد و آفتاب فروزان حیات - ثابت ابرس کوه‌های گورستان غروب خواهد نمود و از انسان با آن کیکبه و دبدبه‌اش نفس خالره‌ای در خاطرها و آنهم برای مدتی اندک باقی خواهند ماند. الا ماشاءالله.

مرگ حقیقتی است انکار ناپذیر که هیچ احدی را از آن گریزی نیست و قاطبه‌ی بشریت با تمام اختلافات در این یک مورد متفق است. البته آنکه که مرگ قطعی است و آمدنی و در مقابل عظمت و قدرتش بیچاره‌اند و زیور.

حقیقتاً ما در دل مرگ زندگی می‌کنیم و با این حال از آن بی‌خبر هستیم گریزان و او از پی ما شتابان و سرانجام در غروبی سخت و جانگاز چنگاز سهم‌خیز، خویش را در پیکر ناتوان ما فرود خواهد کرد و بساط زندگیمان را بر خواهد چید.

بدون تردید هرآنچه آمدنی است نزدیک است و هرآنچه نیامدنی است دور، مرگ ناگهان و بدون ارسال پیک و بدون قرار و اطلاع قبلی سر می‌رسد و هیچ جاننداری را زنده نمی‌گذارد. مرگ در فصل معینی از سال و یا ماه مشخص و یا روز بخصوصی در هفته و یا در دوران کودکی و یا عنفوان جوانی و یا اوان پیری نخواهد آمد بلکه در

تمام این دوران سر می‌کشد، درو می‌کند تا به یقین بدانیم که هرگز از تیررس آن در امان نیستیم و بایستی همیشه و در همه حال همچون سربازان خط مقدم جبهه آماده باش، باشیم و خوشا به سعادت آنانکه حقیقت زندگی را دریافته‌اند و خالق خویش را خشنود ساخته و برای مردن دغدغه ندارند.

بر طبقاً از مرگ گریزان است چون یک مصیبت است و دو گروه از آن سخت فرار می‌کنند یکی آنانکه مرگ را پایان بخش زندگی می‌دانند و به جهان بعد از آن ایمان ندارند و در دنیا زندگی را با اعمالشان را با مرکبی سیاه از گناه و ظلم و ستم نگاشته‌اند.

خلاصه مرگ، زین تفکیک ناشدنی و گریزناپذیر از زندگی است و نزد تمام اقوام و ملل دنیا احکام، قوانین و رسوم و مراسم خاص خودش را داراست. تمام مردم دنیا در کلیه اعصار و ادوار مردگان خویش را تحت شرایط خاص و تشریفات ویژه دفن می‌کرده‌اند، می‌سوزانده‌اند و ...

از آنجایی که اسلام، کاملترین ادیان بوده و آخرین دین آسمانی است این بخش را مهمل رها نکرده بلکه با دقت و ظرافتی بی‌نظیر به آن پرداخته است. اسلام احکام و مقررات خویش را همچون سایر شعائرش از دیگر ادیان و اقوام وام نگرفته، بلکه قایم بالذات و کاملاً مستقل می‌باشد.

کتاب حاضر تحت عنوان «پایان یک رؤیا» در مورد مرگ و احکام آن به صورتی بسیار ساده و روان و مختصر و در عین حال جامع و فراگیر به رشته‌ی تحریر درآمده تا راهگشای مسلمانان در این خصوص باشد.

بنده کتاب را به پنج بخش تقسیم کرده‌ام. در بخش اول در مورد آمادگی برای مرگ، توبه، بیماری کیفیت جان‌کندن و ... و در بخش دوم احتضار و مرگ، تغسیل و تکفین و در بخش سوم نماز جنازه و مراسم تدفین و در بخش چهارم تعزیت

اسلامی، پرداخت دیون، وصیت وارث و ... مورد بحث قرار گرفته‌اند و در بخش پایانی دعا‌های متعلق به تمام مراحل ذکر شده‌اند.

از الله عزوجل عاجزانه تقاضا دارم که این کتاب را قبول فرموده و در میزان حسنات بنده قرار داده و برای مسلمانان مفید واقع نماید و جامعه‌ی قبول به آن بپوشاند و ماذالک علی بعزیز.

ان الله الا اصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب.

عبدالرشد تریز

ایران‌شهر. زمستان ۹۴